

Nieuw leven

Geboorte, een licht gaat op,
wijst de weg
naar een nieuw begin
van leven.

Een ster laat wijzen
spoorzoeken
staat stil
boven een stal
met Maria en Jozef
op de vlucht,
niks nieuws onder de zon.

Daar wordt hun eerste geboren:
Jezus, een naam vol hoop
in een wereld vol chaos en Herodessen,
net als nu.
Geen schijn van kans,
crisis op aarde,
hoop ver te zoeken.

Of toch?
Later zal dit kind stem geven
aan de sprakelozen.
Zij zullen leven
vanuit zijn geestkracht:
I have a dream, Yes we can, Wir schaffen das.

Wat er ook woedt,
hoe lang de aarde nog bestaat,
wees gegroet moeder Maria,
wees welkom vader Jozef,
ga ons voor kind Jezus.

Ons gaat elke dag een licht op
van oud naar nieuw
van gisteren naar morgen.
Wij blijven gaan in jullie spoor,
laten onze stem horen,
steken de handen uit de mouwen
en laten ons in godsnaam
het licht op nieuw zicht
niet ontnemen.
Wat er ook gebeurt.

Ronald da Costa

We maken er samen iets moois van

De donkere decembermaand is vaak de drukste tijd van het jaar. Naast gezellig kan het ook een stressvolle maand zijn, wanneer we vergeten tijd te maken om te genieten.

Kerst betekent voor velen kerstversiering, veel en goed eten, kerstconcerten, kerstprogramma's op tv en niet te vergeten, de kerststress. Dit terwijl Jozef, Maria en het kindje Jezus ons laten zien, hoe je eigenlijk zonder gestress een heerlijk kerstfeest kunt vieren!

Jezus werd geboren in een stadje dat niet bekend stond om zijn klatergoud, zijn fantastische horeca of grote uitgaansmogelijkheden. Het was vast niet zoals de jonge ouders verwacht hadden, een geboorte in een stal en een voederbak als bedje. Maria en Jozef zijn hier een groot voorbeeld in de gedachte: het gaat er niet om wat er gebeurt, maar hoe je hier mee omgaat. Soms ontstaan juist door niet perfecte omstandigheden geweldige kansen en mooie gebeurtenissen, waar we van kunnen leren te genieten. Zo kwam bijvoorbeeld het bezoek bij de stal in zeer groten getale en was dit soms zelfs koninklijk. Maria en Jozef hielden ondertussen zich bezig met wat er voor hen toe deed: dat Christus was geboren.

Alleen zijn met God

Dus neem in de dagen voor kerst eens de ruimte om alleen te zijn met God. Ga in gesprek, brand een kaarsje en vertel wat je dwars zit. Vind op die manier rust, de rust die je ervaart wanneer je tot jezelf komt in de relatie tot God. Sta stil bij de geboorte van het kind en vind in die stilte de helderheid die je

In een ander licht, adventskalender 2021, uitgave Petrus, PKN

nodig hebt om je weg te vinden in je leven. Ervaar de troost die voortkomt uit de volle liefde van een God die zoveel van jou houdt dat Hij zijn Zoon naar onze wereld heeft gestuurd om ons tot hulp en steun te zijn.

In eenvoud

Jezus is geboren in alle eenvoud, een klein en kwetsbaar kindje in een kribbe in een donkere stal, om het licht in ons leven te zijn. Tijdens het afgelopen jaar zijn er veel dingen anders geweest dan we gewend waren. In de maatschappij en in onze gewoontes hebben we verandering en aanpassingen moeten leren aanvaarden. Nu kunnen we bij de pakken neer gaan zitten en treuren om wat niet is. Of we kunnen Jozef en Maria tot voorbeeld nemen, besluiten te vertrouwen op God en het beste van de situatie te maken. Het gaat er tenslotte niet om wat er gebeurt, maar om wat wij er mee doen.

Licht voor een ander

Laten we proberen zelf een lichtje te zijn in het leven van een ander, door ons in ons hart te concentreren op Gods liefde voor ons en op de geboorte van ons kerstkindje. Op deze manier gaan wij allemaal een mooie tijd tegemoet, gesteund in liefde en klaar om te genieten, wat er ook op ons pad komt.

Ik wens u allen een zalig kerstfeest en Gods rijke zegen over het komende jaar!

Diaken Peter Winnubst

Kerst als geboortefeest?

'Hoe beleef ik kerst?' zo vroeg de redactie mij en dan ook nog 'met het oog op nieuw leven.'

Voor mij is het vieren van kerst al van jongs af aan onlosmakelijk verbonden met het zingen van advents- en kerstliederen. Wanneer mijn oma op bezoek kwam met de kerstdagen, kroop ik achter de piano en zong zij kerstliederen. Haar favoriet 'Komt verwondert u hier mensen' mocht dan niet ontbreken. Dit jaar begon het kerstgevoel in oktober toen ik met mijn koor een prachtige canon instudeerde over de klassieker 'Es is ein' Ros' entsprungen'.

Kerstbeleving

Mijn beleving van het kerstfeest heeft zich door de jaren heen ontwikkeld. Toen ik theologie studeerde moest ik er niet aan denken om met kerst voor te gaan, wat zou ik moeten zeggen? Ik schafte voor de zekerheid alvast een antiquarisch boekje aan van dr. J.J. Buskes getiteld 'Zin en onzin van het kerstfeest'. Aan het begin van zijn boekje valt hij meteen met de deur in huis:

'De oude christelijke kerk heeft geen kerstfeest gevierd en van 25 december niet geweten. Ze hield er niet van iemands verjaardag te vieren. Dat beschouwde ze als een heidense gewoonte: een overschatting van de geboorte. Er was eigenlijk maar één groot feest, waarop ze de totale verlossing, door Christus gebracht, vierde en dat was Pasen.'

Ondertussen ga ik al vele jaren voor met kerst en krijgt het feest steeds meer betekenis voor mij. Hoe zou je iemands geboorte kunnen overschatten? Een vreemde gedachte eigenlijk. De geboorte heeft iets mysterieus: het is ontzettend vleeselijk, bloederig en tegelijk ongelooflijk ongrijpbaar. Over onze eigen geboorte weten we eigenlijk niets. We waren er

Geboorte van Christus, detail, Brian Kershnik

zelf niet bij; bij misschien wel het belangrijkste moment van ons leven: het begin ervan. We moeten het hebben van krijgen. De sluier die om onze eigen geboorte heen ligt, lijkt een geheim te verhullen.

Waar ligt mijn oorsprong?

Waar ben ik begonnen te ontstaan? Ja, door de vorming van de eicel en de zaadcel in de loop van generaties, een lange reis van mijn DNA, geslacht op geslacht. Het is veelzeggend dat de evangelist Matteüs zijn geboorteverhaal begint met een geslachtsregister, met daarin een bijzondere plek voor moedige voormoeders van Jezus zoals Tamar en Ruth. We kunnen nog verder terug gaan. Al miljoenen jaren was ik onderweg, sinds de oerknal en de oersoep waarin ik volkomen vormeloos rondboerde toen ik 'gevormd werd in het verborgene, geboetseerd in het diepst van de aarde' (Psalm 139: 15). De Eeuwige heeft mij tevoorschijn gekeken en gesproken in dit immens grote heelal waarin ik als een stofje rondwaal. De evangelist Johannes schrijft zijn kerstverhaal als volgt: 'In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God. Alles is erdoor ontstaan en zonder dit is niets ontstaan van wat bestaat. In het Woord was leven en het leven was het licht voor de mensen.' (Johannes 1: 1-4)

Opnieuw geboren worden

Zo wonderlijk is het ontstaan van het leven. Het wordt nog veel wonderlijker bij Johannes. Een paar hoofdstukken verderop lezen we over een middernachtelijk gesprek tussen de geleerde, ouder wordende intellectueel Nicodemus en Jezus. In dit gesprek leert Nicodemus dat, zelfs wanneer hij al oud is, hij toch opnieuw geboren kan worden. Dit opnieuw geboren worden is zelfs de kern van een leven in de geest. U merkt: de geboorte is tegelijkertijd het meest vanzelfsprekende en het meest ontoegankelijke gebeuren van ons leven.

Na de eerste fysieke geboorte is er de geestelijke hergeboorte. Iemand schreef: 'Misschien kun je stellen dat de fysieke geboorte vanuit een oorspronkelijke verbondenheid met de moeder een spectrum opent van een veelkleurige diversiteit. De geestelijke wedergeboorte werkt omgekeerd: in de veelkleurige diversiteit van het leven verbonden zijn met een diepere levensdimensie van één leven van allen en alles.' Over die dimensie schrijft Johannes: alles is erdoor ontstaan. Opnieuw geboren worden in en vanuit het eeuwige nu van God. Hiermee zijn we aanbeland bij een mystieke beleving van kerst als het feest van 'de Godsgeboorte in de ziel'. Wat dit precies betekent bevat ik nog niet. Ik weet wel dat de betekenis van het feest van kerst mateloos fascinerend blijft, zolang je er ontvankelijk voor bent dat je niet precies weet wat wij vieren. Wij weten tenslotte amper wat het betekent om geboren te zijn.

*Ik ben nog niet geboren.
Ik ben niet ik. Niet waar. (...)
Ik durf niet zijn geboren
en leven toe naar U.*

Huub Oosterhuis
Details lied 323 Nieuwe Liedboek

Ds. Rian Veldman

Van de Redactie

In deze donkere tijd van het jaar een bezinningsmomentje voor de kerst en de jaarwisseling. Aan deze kerstbijlage werken mee, v.l.n.r.: ds. Ronald da Costa, diaken Peter Winnubst, ds. Rian Veldman, Gerrie Kooijman, pastoraal werker.

'Ieder einde is een nieuw begin'

Oud en nieuw: geschiedenis, tradities en gebruiken. Op 31 december nemen we afscheid van het oude jaar en op 1 januari verwelkomen we het nieuwe. De jaarwisseling staat bol van de tradities. Ieder met hun eigen geschiedenis: vuurwerk, goede voornemens, de beste wensen, kerstkaarten en gerechten. Nieuwjaar is de dag waarop in de Westerse landen het begin wordt gevierd van het nieuwe jaar.

Gelukkig nieuwjaar

Elkaar een gelukkig nieuwjaar wensen is een eeuwenoude traditie. Maar we gaan niet meer zingend langs de deuren voor wat eten of geld zoals mensen vroeger deden. De Romeinen vierden hun nieuwjaar op 1 januari met veel eten en drinken. De christelijke kerk was tegen deze festiviteiten en wees kerst aan als begin van het nieuwe jaar. Toch bleven de mensen oud en nieuw luidruchtig vieren. Op den duur gaf de kerk het verzet op en maakte 1 januari weer tot een feestdag. In de bijbel staat dat Jezus op de achtste dag na kerst naar joods gebruik werd besneden en zijn naam kreeg. Daarom werd 1 januari een officiële feestdag.

Wat betekent Oud en Nieuw voor ons vandaag de dag? Wat heeft de jaarwisseling in onze tijd voor waarde? Zijn we in staat op eigentijdse wijze invulling te geven aan dit overgangsmoment? Uit eigen ervaring weet ik hoe waardevol het kan zijn onder het genot van een goed glas wijn terug te kijken op het afgelopen jaar en te delen wat je voor je ziet in het nieuwe jaar, wat je zou willen verwezenlijken. Daarmee geef je tegelijkertijd richting aan het nieuwe jaar en kun je kleine stappen zetten in wat je wilt gaan doen. Ook ken ik vrienden

Gerda Kloek-Wol, <https://gkloekmol.blogspot.com>, gkloekmol@gmail.com

die een rondzendbrief versturen rond de jaarwisseling of partners die elkaar een brief schrijven aan het einde van het jaar. Allemaal vormen van een pas op de plaats maken, stilstaan bij wat van betekenis is geweest het afgelopen jaar, wat er is en hopelijk nog komt.

Troost en gemeenschap

Tegelijkertijd ben ik me er heel bewust van dat mensen die een verlies hebben geleden of alleen zijn enorm kunnen opzien tegen de jaarwisseling en het liefst wensen dat de feestdagen voorbij zijn en alles 'weer gewoon is'. Ook al weten ze dat het nooit meer zal zijn zoals het was. Juist voor hen kan een samenzijn en opgenomen worden in een liefdevolle kring dan heel troostend zijn. Ook voor hen is het nieuwe jaar een nieuw begin, nog niet wetende wat in het verschiet ligt. De kracht van het menselijk handelen bestaat eruit dat de mens altijd, elke

dag, iets nieuws kan beginnen. De verschijning van het nieuwe heeft altijd iets van een wonder. *Nataliteit*

Omzien naar wat is geweest. Uitzien naar wat nog gaat komen

De laatste dagen van het jaar lenen zich bij uitstek voor bezinning op wat achter de rug is, op wat voor de boeg is en op wat er altijd zal zijn. Het is een uitgelezen moment om aan deze drie dimensies van de tijd aandacht te schenken. Vooral in het gezelschap van gelijkgestemden zoals vrienden of familie, waarin een sfeer wordt gecreëerd waarbinnen hoogte- en dieptepunten, vreugde en verdriet, pijn en genezing de voeding zijn voor de voortzetting van een zinvol leven. Door met elkaar de maaltijd te delen of een kop koffie en een oliebol als symbool voor de gemeenschapszin die in onze tijd meer nodig lijkt dan ooit.

Gerrie Kooijman,

pastoraal werker Vrijzinnigen Leiden-Oegstgeest